

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

Intentiones. Ad Artic 12. 13. & 14.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

INTENTIONES.

Ad Artic. 12. 13. & 14.

Connexio.

Postquam autem *Inquisitionem* absolverimus secundum subiecta, videlicet *Corporum Inanimatorum, Vegetabilium, Animalium, Hominis*; propius accedemus, & *Inquisitionem per Intentiones* ordinabimus veras & proprias, (ut omnino arbitramur) quæq; sint tanquam Semitæ vitæ Mortalis. Neque enim in hac Parte quicquam, quod valeat, hæcenus inquisitionem, quasi simplices, & non proficientes. Nam cum audiamus ex una parte Homines, de confortando *Calore Naturali*, atq; *Humore Radicali*; atque de *Cibus*, qui generant Sanguinem laudabilem; quique sit nec *Torridus*, nec *Phlegmaticus*; atq; de *Refocillatione*, & *Recreatione Spirituum*, verba facientes; existimamus sane, Homines non malos esse, qui hæc loquuntur: Sed nihil horum potèter facit ad Finem. Cum vero ex altera parte, audiamus Sermones inferri de *Medicinis ex Auro*, (quia scilicet *Aurum* Corruptioni est minime obnoxium) & de *Gemmis*, ad recreandos Spiritus, propter Proprietates occultas, & Clarorè suum; Quodq; si possint detineri, & excipi in *Vasibus Balsama*, & *Quinta Essentia Animalium*, Superbiam faceret *Spem Immortalitatis*; Quodque *Carnes Serpentum & Ceruorum*, consensu quodam valeant ad *Renovationem Vitæ*, quia *Alter* mutat *Spolia*, alter *Cornua*; (debuerant autem *Carnes Aquilarum* adungere, quia *Aquila* mutat *Rostrum*;) Quodque quidam, cum *Inguentum* sub terra defossum reperisset, eoque se à Capite ad Pedes usque unxisset, (exceptis *Plantis Pedum*) ex huiusmodi *Unctione* trecentos Annos vixisset absq; morbo, (præter *Tumores Plantarum Pedum*;) Atque de *Artefio*, qui cum *Spiritu* suum labascere sensisset, *Spiritu Adolescentis* cuiusdam Robusti ad se traxisset, eumque inde exanimasset; sed ipse complures Annos ex Alieno illo *Spiritu* vixisset; Et de *Floris Fortunatis*, secundum *Schemata Cæli*, in quibus *Medicina* ad *Vitam* producendam, colligi, & componi debent; Atque de *Sigillis Planetarum*, per quæ *Virtnes* cælestes ad prolongationem vitæ haurire, & deducere possimus; & huiusmodi *Fabulosi*, & *Superstitiosi*; prorsus miramur Homines ita Mente captos, ut iis huiusmodi Res imponi possint. Denique, subit *Humani generis Misericordia*, quod tam duro Fato obsideatur, inter Res inutilis, & ineptas *Nostras* autem *Intentiones*, & Rem ipsam premere, & procul esse à *Commentis* vanis, & credulis, confidimus; & tales, ut *Rebus*, quæ illis *Intentionibus* satisfaciant, à *Posteris* quam plurima, *Intentionibus* autem *ipsis* non multum, addi posse existimemus.

Sunt tamen Pauca, sed magni proflus Momenti, quorum Homines præmunitos esse volumus.

Primo, nos in hac Sententia sumus, ut existimemus *Officia Vitæ*, esse *Vita ipsa* potiùs. Itaque si quid sit eiusmodi, quod *Intentionibus* nostris, magis exacte respondere possit, ita tamen ut *Officia*, & *Munia Vitæ*, omnino impediatur; quicquid huius generis sit, rejicimus: Levem fortasse aliquam Mentionem huiusmodi *Rerum* facimus, sed minime illis insistimus. Neq; enim de *vita aliqua*, in *Speluncis*, ubi *Radii* & *Tempestates cæli* non pene-

trant, instar *Antri Epimenidis*; Aut de perpetuis *Balnis*, ex *Liquoribus* preparatis; Aut de *Superpellicis*, & *Ceratis* ita applicandis, ut *Corpus* perpetuo sit tanquam in *Caplula*; Aut de *Pigmentis Spissis*, more *Barbarorum* nonnullorum; Aut de *Ordnatione Viæ* & *Dietæ* accurata, quæ solum hoc videatur agere, & nihil aliud curare, quæ ut quis vivat; (qualis fuit *Herodici* apud Antiquos, & *Cornari Veneti* nostro Sæculo, sed majore cum Moderatione;) Aut de huiusmodi *Portentis*, *Fastidiis*, & *Incômodis*, sermonem aliquem serium, & diligentem instituiamus; Sed & afferimus *Remedia*, & *Præcepta*, ex quibus *Officia vitæ* non deserantur, aut nimias excipiant *Moras*, & *Molestias*.

Secundo, ex altera parte, *Hominibus* denunciamus, ut nugari desinant; nec existiment tantum *Opus*, quantum est *Naturæ potentem Cursum remorari*, & retrovertere, posse *Haultu* aliquo *Matutino*, aut *usu* alicujus pretiosæ *Medicinæ*, ad *Exitum* perducere; sed ut pro certo habeant, necesse esse ut huiusmodi opus sit plane *Res operosa*, & quæ ex copulibus *Remediis*, atque eorum inter se *Connexione* idonea, constat; Neque enim quicquam ita stupidus esse debet, ut credat id quod nunquam est factum, fieri posse, nisi per *Modos* etiam nunquam tentatos.

Tertio diserte profiteamur, nonnulla ex iis, quæ proponemus, Experimento nobis non esse probata, (neque enim hoc patitur nostrum *Genus Vitæ*) sed tantum summa (ut arbitramur) *Ratione*, ex *Principiis* nostris, & *Præsuppositis*, (quorum alia inferimus, alia *Mente* servamus) esse derivata; & tanquam ex *Rupe*, aut *Minera* ipsius *Naturæ*, excisa & effossa. Neq; tamen *Curam* omisimus, eamque providentem & sedulam, quin (quandoquidem de *Corpore Humano* agatur, quod, ut ait *Scriptura*, est *supra Vestimentis*) ea proponamus *Remedia*, quæ sint tuta saltem, si forte non fuerint fructuosa.

Quarto, illud *Hominis* rite, & animadvertere, & distinguere volumus; Non eadem semper, quæ ad *Vitam Sanam*, ad *Vitam Longam* conferre. Sunt enim nonnulla, quæ ad *Spirituum Alacritatem*, & *Functionum Robur*, & *Vigorem*, proficiunt, quæ tamen de *Summa Vitæ* detrahunt & alia, quæ ad *Prolongationem Vitæ* plurimum juvant, sed tamen non sunt absque *Periculo valetudinis*; nisi per *Accommodata* quædam huic *Rei* occurratur; de quibus tamen (prout *Res postulat*) *Cautiones*, & *monita* exhibere non prætermittimus.

Postremo, visum est nobis varia *Remedia*, secundum singulas *Intentiones* proponere; Delectum vero *Remediorum*, atq; *Ordinem* ipsorum, in medio relinquere. Etenim ex ipsis, quæ *Constitutionibus* *Corporum* diversis, quæ *Generibus Vitæ* variis, quæ *Ætatibus* singulis, maxime convenient, quæque alia post alia sumenda sint, & quomodo *Praxis* universa harum rerum sit instruenda, & regenda, exacte perscribere, & nimis longum foret, neq; idoneum est quod publicetur.

Intentiones in *Topicis* proposuimus tres: *Prohibitionem Consumptionis*, *Perfectionem Reparationis*, & *Renovationem Veterationis*. Verum, cum quæ dicentur, nihil minus sint, quam *Verba*, *Intentiones* illas tres ad decem *Operationes* deducemus.

1. Prima est *Operatio super Spiritum*, ut revirescât.
2. Secunda *Operatio* est, super *Exclusionem Aeris*.

3. Tertia

3. Tertia Operatio est, super Sanguinem, & Calorem Sanguificantem.

4. Quarta Operatio est, super Succos Corporis.

5. Quinta Operatio est, super Viscera, ad Extrusionem Alimenti.

6. Sexta Operatio est, super Partes Exteriores, ad Attractionem Alimenti.

7. Septima Operatio est, super Alimentum ipsum, ad Insinuationem ejusdem.

8. Octava Operatio est, super Actum ultimum Assimilationis.

9. Nona Operatio est, super Intenerationem Partium, postquam cœperint defecari.

10. Decima Operatio est, super Expurgationem Succu veteris, & Substitutionem Succu novi.

Harum Operationum Primæ quatuor pertinent ad Intentionem primam; Quatuor Proximæ, ad Intentionem secundam; Dua ultimæ, ad Intentionem Tertiam.

Cum vero hæc Pars de Intentionibus, ad Praxin innuat, sub Historia Nomine, non solum Experimenta, & Observationes, sed etiam Consilia, Remedia, Causarum Explicationes, Assumpta, & quæcunque huc spectant, immiscebimus.

OPERATIO

super Spiritus, ut maneat juveniles, & revirescant.

I.

HISTORIA.

1. Spiritus omnium, que in Corpore sunt, Fabri sunt, & Opifices. Id & Consensu, & ex infinitis Instantiis patet.

2. Si quis posset efficere, ut in corpore Senili rursus indantur Spiritus, quales sunt in Juvene; Rotam hanc Magnam, Rotas reliquas Minores circumagere, & Naturæ Curlum retrogradum fieri posse, consentaneum est.

In omni Consumptione, sive per Ignem, sive per Aetatem, quo plus Spiritus Res, sive Calor depradatur Humorem, eo brevior est Duratio Rei. Id ubique occurrit, & patet.

4. Spiritus in tali Temperamento, & Gradu Activitatis ponendi sunt, ut Succos Corporis (ut ait ille) non bibant, & sorbeant, sed pitissent.

5. Duo sunt Genera Flammarum; una Accris & Impotens, qua Tenuiora evolare facit, in Duriora parum potest; ut Flamma ex Stramine, vel Ramentis Ligni: Altera Fortis & Constantis, qua etiam insurgit in Dura, & Obstinata; qualis est Lignorum grandiorum & similium.

6. Flammæ Acriores & tamen minus Robustæ; Corpora desiccant, & reddunt effæta, & exueta; at Fortiores Corpora intenerant, & liquant.

7. Etiam ex Medicinis dissipantibus, nonnullæ in Tumoribus, tenuia tantum emittunt, ideòq; indurant, nonnullæ potenter discutunt, ideòq; emollunt.

8. Etiam in Purgantibus, & Abstergentibus, quædam magis Fluida rapim assportant; quædam magis Contumacia, & Viscosa trahunt.

9. Spiritus tali Calore indui, & armari debent, ut potius ament Dura, & obstinata convellere, & subruere, quam Tenuia, & Preparata emittere; & assportare. Eo enim modo fit Corpus Viride, & Solidum.

10. Spiritus ita subigendi, & componendi sunt, ut fiant Substantia densi, non rari; Calore pertinaces, non acres, Copia, quanta sufficit ad Munia Vitæ, non

redundantes, aut turgidi; Atotum sedati, non subsultorij, & inæquales.

11. Super Spiritus plurimum operari, & posse Vapores, ex Somno, & Ebrietate, & Passionibus Melancholicis, & Leticantibus, & Recreatione Spirituum per Odores in Deliquiis, & Languoribus, patet.

12. Spiritus quatuor modis condensantur. Aut Fugando; Aut Refrigerando; Aut Demulcendò; Aut Sedando: Atq; primum de Condensatione per Fugam videndum.

13. Quicquid fugat undequaque, cogit Corpus in Centrum suum, atq; ideo condensat.

14. Ad Condensationem Spirituum per Fugam, longe potentissimum, & efficacissimum, est Opium; & deinde Opiata, atq; generaliter Soporifera.

15. Efficacia Opii ad Condensationem Spirituum admodum insignis est; cum tria fortasse Grana ejus, Spiritus paulo post ita coagulent, ut non redeant, sed extinguantur, & reddantur immobiles.

16. Opium, & Similia non fugant Spiritus propter Frigus suum; (Habent enim partes manifesto calidas:) Sed è converso refrigerant, propter Fugam Spirituum.

17. Fuga Spirituum ex Opio, & Opiatis, optime cernitur, in illis exteriori Applicatis; quæ subinde Spiritus statim se subducunt; nec amplius accedere volunt, sed morificatur Pars, & vergit ad Gangranam.

18. Opiata in magnis Doloribus, veluti Calculi, aut in Abscessione Membrotum, Dolores mitigant; maxime per Fugam Spirituum.

19. Opiata sortiuntur bonum Effectum ex mala Causa: Fuga enim Spirituum, mala; Condensatio autem eorum à Fuga, bona.

20. Græci multum püsuerunt, & ad Sanitatem, & ad Prolongationem Vitæ, in Opiatis: Arabes vero adhuc magis, in tantum ut Medicinæ suæ Grandiores, (quas Deorum manus vocant) pro Basi suæ, & Ingrediente principali habeant Opium; reliquis admixtis ad ejus noxias Qualitates retundendas, & corrigendas, quales sunt Theriaca, Mithridatum, & cætera.

21. Quicquid in Cura Morborum Pestilentia- lium, & Malignorum feliciter exhibetur, ut Spiritus stantur; & frantur, ne turbent, & tumultuentur; id optime transfertur ad Prolongationem Vitæ; cum idem faciat ad utrumque; Condensatio videlicet Spirituum. Id autem præstant ante omnia Opiata.

22. Turcæ Opium experiuntur, etiam in bona Quantitate, innoxium, & confortativum; adeo ut etiam ante Prælia, ad Fortitudinem illud sumant; Nobis vero nisi in parva Quantitate, & cum bonis Correctivis, lethale est.

23. Opium, & Opiata, manifesto deprehenduntur excitare Venerem; & quod testatur vim ipsorum ad roborandos Spiritus.

24. Aqua Scillatitia ex Sylvestri Papavere, ad Crapulam Febres, & varios Morbos feliciter adhibetur, quæ proculdubio est temperatum Genus Opiati: Neq; de Varietate Usus ejus miretur quispiam; Id enim Opiatis familiare est; quia Spiritus roboratus & densatus, insurgit in quemcumq; Morbum.

25. Turcæ habent etiam in usu Herba Genus, quam vocant Daphe, quam desiccata pulverizant, & in Aqua calida propinant, quam dicunt haud par-